

# Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych w latach 2010-2012

Ocena jezior badanych w latach 2012-2010 (*Tab.1.*) została wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych [Dz.U. 2011 nr 257 poz. 1545] oraz decyzję Komisji z dnia 20 września 2013 r. ustanawiającą, na podstawie dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, wartości liczbowe do celów klasyfikacji w systemach monitorowania państw członkowskich będące wynikiem ćwiczenia interkalibracyjnego, i uchylającą decyzję 2008/915/WE [2013/480/UE], na podstawie pozytywnie zweryfikowanych danych pozyskanych w ramach monitoringu środowiska prowadzonego przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska w latach 2010-2012 z uwzględnieniem nowych granic wskaźników biologicznych. Przy opracowaniu oceny jezior zastosowano regułę dziedziczenia, polegającą na zastawieniu danych z monitoringu jezior niezagrażonych nieosiągnięciem przypisanych im celów środowiskowych z sześciu kolejnych lat, a jezior zagrożonych – z trzech kolejnych lat. Do załączonej oceny zostały wykorzystane najbardziej aktualne dane z okresu 2010-2012, co umożliwiło zaprezentowanie pełnej oceny stanu jezior w ramach trwającego obecnie sześcioletniego cyklu gospodarowania wodami 2010-2015. Pełen wykaz ocenionych w tym okresie jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych jest dostępny do pobrania [tutaj](#).

Tab. 1.: Podsumowanie oceny jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych w latach 2010-2012

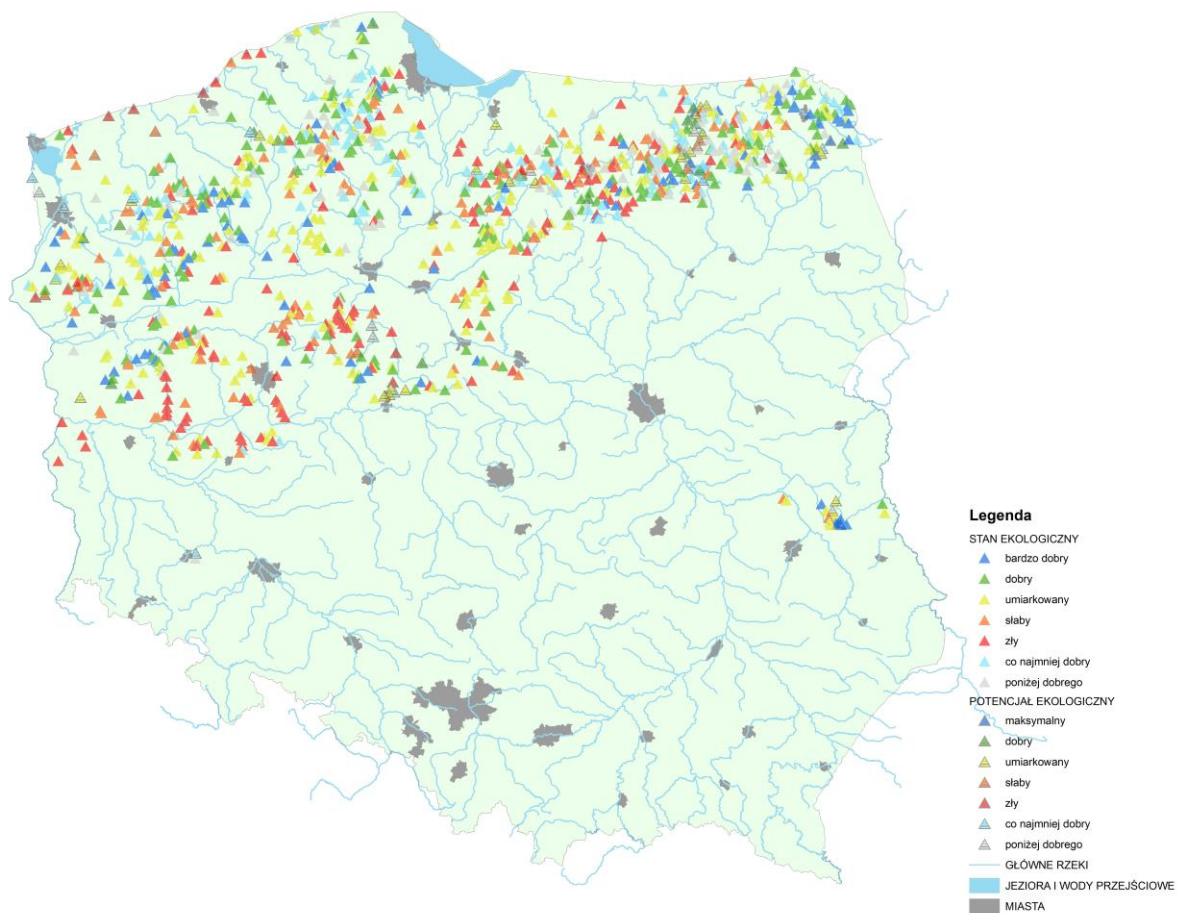
OCENY JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH JEZIORNICH		DORZECZE					
		WISŁA	ODRA	NIEMEN	PREGOŁA	ŚWIEŻA	ŁĄCZNIE
KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO	BARDZO DOBRY	30	44	11	6	0	91
	DOBRY	85	66	12	8	0	171
	UMIARKOWANY	104	97	5	17	1	224
	SŁABY	54	54	0	14	0	122
	ZŁY	53	82	0	17	0	152
	CO NAJMNIJ DOBRY*	68	25	4	12	0	109
	PONIŻEJ DOBREGO*	56	18	1	19	0	94
	LICZBA OCENIONYCH NATURALNYCH JCWP	450	386	33	93	1	963
KLASYFIKACJA POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	MAKSYMALNY	4	0	1	1	0	6
	DOBRY	8	5	1	4	0	18
	UMIARKOWANY	10	9	0	3	0	22
	SŁABY	3	5	0	0	0	8
	ZŁY	1	6	0	0	0	7
	CO NAJMNIJ DOBRY*	2	5	0	0	0	7
	PONIŻEJ DOBREGO*	3	4	0	0	0	7
	LICZBA OCENIONYCH SILNIE ZMIENIONYCH JCWP	31	34	2	8	0	75
OCENA STANU CHEMICZNEGO	DOBRY	73	24	6	14	0	117
	PONIŻEJ DOBREGO	2	25	0	0	0	27
	LICZBA OCENIONYCH JCWP	75	49	6	14	0	144
OCENA STANU	DOBRY	25	9	6	6	0	46
	ZŁY	285	285	7	70	0	647
	LICZBA OCENIONYCH JCWP	310	294	13	76	0	693

\* DOTYCZY WYŁĄCZNIE WYNIKÓW OCEN OPRACOWANYCH W WYNIKU EKSTRAPOLACJI LUB OCENY EKSPERCKIEJ

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej podstawowym celem środowiskowym dla wszystkich wód powierzchniowych jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu (dla naturalnych jcwp) lub potencjału (dla sztucznych i silnie zmienionych jcwp) ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Stan wód jednolitych części wód

powierzchniowych jeziornych spełniających ten warunek ocenia się jako dobry. Zaklasyfikowanie wód jcwp jeziornych do umiarkowanego lub gorszego stanu lub potencjału ekologicznego, bądź do złego stanu chemicznego wskazuje na zły stan wód, informujący, iż w ocenianym okresie jednolita część wód nie spełnia wymagań określonych w przypisanych jej celach środowiskowych. W przypadku, gdy w wyniku oceny uzyskany zostanie co najmniej dobry stan lub potencjał ekologiczny, a nie zostanie wykonana ocena stanu chemicznego lub wykazanych zostanie dobry stan chemiczny, a nie będzie możliwości określenia stanu / potencjału ekologicznego nie będzie można określić końcowej oceny stanu jcwp.

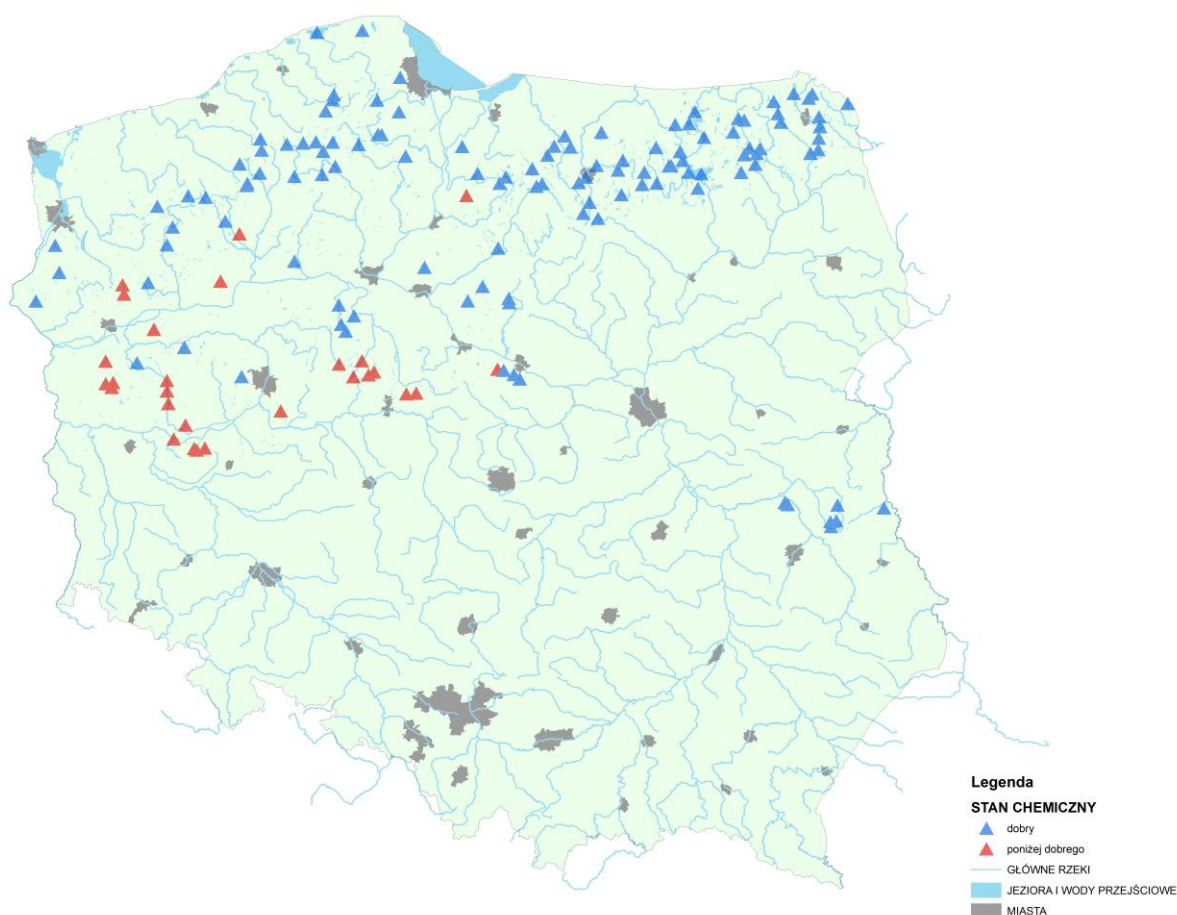
Na negatywną ocenę stanu / potencjału ekologicznego w latach 2010-2012 (*Rys.1.*) największy wpływ miały wskaźniki opisujące stan fitoplanktonu (chlorofil a i indeks PMPL), przejrzystość oraz makrofitowy indeks ESMI, które charakteryzują przede wszystkim stan troficzny badanych jezior. Ocena samych przekroczeń norm środowiskowych określonych dla fosforu i azotu całkowitego we wszystkich jeziorach wskazuje, iż blisko 9% wszystkich badanych w latach 2010-2012 (34 jcwp) przekroczone zostały normy dla obu wskaźników. 13,5 % jezior (51 jcwp) wykazywało jedynie przekroczenia azotu całkowitego, podczas gdy 12,2 % jezior (46 jcwp) wykazywało jedynie przekroczenia fosforu całkowitego. Należy podkreślić, w ponad 65,3 % monitorowanych jeziorach (247 jcwp) nie wykazano przekroczeń ani fosforu ani azotu całkowitego.



Rys. 1.: Ocena stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych w latach 2010-2012

Ocena stanu chemicznego (Rys. 2.) została opracowana dla 144 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych, w których badane były wskaźniki chemiczne charakteryzujące występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Żadnych przekroczeń badanych substancji nie stwierdzono w 117 monitorowanych jeziorach (81,25 % monitorowanych jcwp jeziornych), natomiast w 27 (18,75 % monitorowanych jcwp jeziornych) wystąpiły przekroczenia przyjętych norm środowiskowych przynajmniej jednej z 15 substancji chemicznych, wskazujące na zły stan chemiczny tych wód. Najczęściej przekraczane były normy środowiskowe dla: indeno(1,2,3-cd)pirenu – 20 jcwp jeziornych), bezno(g,h,i)perylenu – 10 jcwp jeziornych, endosulfanu – 10 jcwp jeziornych oraz rtęci i jej związków – 10 jcwp jeziornych.

W 10 jeziorach przekroczenia stwierdzono w przypadku więcej niż pięciu substancji priorytetowych, przy czym największą liczbę przekroczeń stwierdzono w następujących jednolitych częściach wód powierzchniowych jeziornych: Wierzbiczańskie (kod jcwp: PLLW10175), Wilczyńskie (kod jcwp: PLLW10401) i Niedzięgiel (kod jcwp: PLLW10409). W pozostałych 17 jeziorach przekroczenia dotyczyły dwóch substancji priorytetowych, najczęściej bezno(g,h,i)terylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu.



Rys. 2.: Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych w latach 2010-2012

Ocena jcwp jezior monitorowanych w latach 2010-2012 została uzupełniona o ekspercką ocenę stanu lub potencjału ekologicznego pozostałych jezior wykonaną przez zespół Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego pod

kierownictwem dr Hanny Soszki w oparciu o analizę danych monitoringowych pms z lat 2007-2010, opracowania przygotowane w ramach sporządzania planów gospodarowania wodami wód w obszarach dorzeczy oraz oceny eksperckie jezior wykonaną w Instytucie Ochrony Środowiska – Państwowym Instytucie Badawczym. W przyjętej metodzie, w przypadku, gdy brak było danych umożliwiającymi precyzyjne określenie stanu/potencjału ekologicznego, dopuszczono przypisanie oceny jako „co najmniej dobry” lub „poniżej dobrego”, co posłużyło określeniu stanu ogólnego tych jez. Informacja o opracowanej przez IOŚ-PIB ocenie jezior jest dostępna do pobrania [tutaj](#).